

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ»

Мова навчання – українська

Шифр та найменування галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Код та найменування спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітньо-професійна програма Підприємництво і торгівля, товарознавство
та експертиза в митній справі

Ступінь вищої освіти бакалавр

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

« 08 » 10 2024 р. протокол № 2.

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 11-15/2024-25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом](#)

Викладач: Памбук Світлана Андріївна, доцент, кандидат технічних наук

Контакти:

[Профайл](#)

pambuk@ukr.net, 048-712-41-03



Освітній компонент викладається на 2 курсі у 3 семестрі

Кількість: кредитів - 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні	практичні
денна	50	18	16	16
заочна	24	8	8	8
Самостійна робота, годин	Денна – 100		Заочна – 126	

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Підприємництво і торгівля є невід'ємними елементами мистецтва продажів, оскільки жоден, навіть найкращий товар не може продати себе сам. В сучасних умовах торгівля є складним, багаторівневим, динамічним бізнесом. Фахівці в галузі підприємництва і комерції з метою успішної торгівлі повинні шукати покупців, виявляти їх потреби, закуповувати відповідні товари, складувати, перевозити, домовлятися про ціни та умови продажу. При цьому фахівці з закупівлі можуть створити чудовий асортимент, домогтися низької вартості товарів, але якщо ці товари не будуть реалізовані споживачем, компанія не отримає прибутку. Тому фахівцям в галузі підприємництва необхідно всебічно і досконало знати законодавчі основи регулювання як процесу торгівлі, так і механізми захисту прав споживачів.

Освітній компонент «Регулювання прав споживачів» є одним з основоположних компонентів для професійних діячів ринку, чий бізнес полягає в реалізації товарів і послуг кінцевим споживачам. У зв'язку з цим актуальним є вивчення даної дисципліни студентами спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту «Регулювання прав споживачів» є ознайомлення із системою, структурою, особливостями та правилами різних форм торгівлі, а також з перспективами організаційних заходів щодо захисту прав споживачів в Україні та світі. Забезпечення належного захисту прав споживачів спрямоване не лише на захист інтересів конкретного споживача, а й на вдосконалення соціального клімату в державі.

У результаті вивчення освітнього компоненту студент повинен

знати:

- значення, сутність та функції торгівлі;
- правила оптової, роздрібної торгівлі, та торгівлі на ринках;
- основні терміни та поняття у області захисту прав споживачів;
- основні права споживачів товарів, робіт, послуг;
- механізм захисту прав споживачів при здійсненні окремих видів торговельної діяльності;
- структуру організацій захисту прав споживачів: державних, громадських об'єднань і установ;
- особливості продажу різних груп товарів та надання послуг.

вміти:

- аналізувати законодавство із захисту прав споживачів з точки зору забезпечення діяльності;

- - аналізувати та інтерпретувати чинні нормативні документи в сфері торгівлі;
- - застосовувати положення Закону України «Про захист прав споживачів»;
- - приймати самостійні рішення при розв'язанні ситуаційних задач в області захисту прав споживачів.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Регулювання прав споживачів» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності [076 «Підприємництво та торгівля»](#) та освітньо-професійній програмі [«Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі»](#) підготовки бакалаврів.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі.

Програмні результати навчання:

ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності за допомогою сучасних методів.

ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недобросовісності в підприємницькій та торговельній діяльності.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Регулювання прав споживачів			
1	Тема 1. Значення, сутність та правила торгівлі. (Поняття та сутність торгівлі. Об'єкт та предмет курсу Організаційна структура торгівлі та показники її розвитку. Правила роздрібно́ї торгівлі. Правила оптової торгівлі).	2	1
2	Тема 2. Правова основа регулювання прав споживачів. (Виникнення законодавства про захист прав споживачів у світі. Загальна характеристика законодавства про захист прав споживачів в Україні . Основні напрями захисту прав споживачів).	2	0,5

3	Тема 3. Організації, які регулюють і захищають права споживачів. (Структура управління у справах захисту прав споживачів. Права спеціалістів управління у справах захисту прав споживачів).	2	0,5
4	Тема 4. Складові забезпечення права споживачів на якість та безпеку товарів. (Засади державної політики у галузі забезпечення якості та безпеки товарів. Законодавча база забезпечення захисту прав споживачів на якість і безпеку товарів. Організація та особливості проведення експертизи товарів).	2	1
5	Тема 5. Складові забезпечення права споживача на інформацію. (Вимоги до інформації. Вимоги до маркування. Засоби реклами та принципи рекламної діяльності. Принципи рекламної діяльності відповідно до Закону України "Про рекламу").	2	1
6	Тема 6. Захист прав споживача у разі придбання продукції належної якості. (Поняття належної якості. Права споживача у разі придбання продукції належної якості відповідно до Закону України "Про захист прав споживачів").	2	1
7	Тема 7. Захист прав споживача у разі придбання продукції неналежної якості. (Поняття неналежної якості продукції. Права споживача у разі придбання продукції неналежної якості відповідно до Закону України "Про захист прав споживачів").	2	1
8	Тема 8. Захист прав споживачів при здійсненні окремих видів діяльності. (Захист прав споживачів у сфері торгівлі на ринку. Захист прав споживачів у сфері дрібнороздрібної та комісійної торгівлі. Захист прав споживачів у сфері побутового обслуговування населення).	2	1
9	Тема 9. Правила торгівлі на ринках. (Сутність торгівлі на ринках, її роль і значення. Типи підприємств ринків. Правила і особливості організації роботи продовольчих, непродовольчих та змішаних ринків. Загальні вимоги до організації роботи підприємств ринків. Правила роботи продовольчих та непродовольчих ринків).	2	1
Разом за ОК:		18	8

5.2 Перелік лабораторних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Лабораторна робота № 1 – Дослідження якості молочних продуктів	4	2
2	Лабораторна робота № 2 – Дослідження якості м'ясних продуктів	4	2
3	Лабораторна робота № 3 – Дослідження якості кондитерських виробів	4	2
4	Лабораторна робота № 4 – Дослідження якості яєць курячих харчових	4	2
Всього за ОК:		16	8

5.3 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Практична робота № 1 – Правила роздрібної торгівлі та торгівлі на ринках	2	
2	Практична робота № 2 – Особливості продажу продовольчих і непродовольчих товарів	2	
3	Практична робота № 4 – Правове регулювання якості товарів	2	
4	Практична робота № 5 – Складові забезпечення права споживача на інформацію	2	2
5	Практична робота № 6 – Судовий та позасудовий захист прав споживачів	2	

6	Практична робота № 6 – Регулювання прав споживачів при здійсненні окремих видів торговельної діяльності	2	2
7	Практична робота № 7 – Регулювання прав споживачів при наданні послуг	2	2
8	Практична робота № 8 – Регулювання прав споживачів в разі придбання ним продукції в кредит	2	2
Всього за ОК:		16	8

5.4 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<i>Написання реферату з теми законодавства у сфері реклами.</i> - Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів - Громадські організації споживачів - Класифікація та характеристика підприємств торгівлі - Форми та умови продажу товарів - Методи продажу та умови застосування - Спеціалізація і типізація торговельної мережі - Правил продажу товарів на замовлення та поза торговельними приміщеннями - Судовий захист прав споживачів - Захист прав споживачів у сфері обслуговування - Захист прав споживача у сфері побутового обслуговування	50	63
2	<i>Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді:</i> - Правила роздрібної торгівлі. - Правила оптової торгівлі - Класифікація роздрібної торговельної мережі та її основні складові. - Правила продажу продовольчих товарів. - Правила продажу непродовольчих товарів - Правила роботи магазинів - Правила роботи продовольчих ринків - Правила роботи непродовольчих ринків - Виникнення законодавства про захист прав споживачів у світі - Міжнародні організації із захисту прав споживачів. - Права споживачів, визнані міжнародною спільнотою. - Керівні принципи ООН на захист прав споживачів. - Організації, які захищають права споживачів. - Законодавча база забезпечення захисту прав споживачів - Права споживача у разі придбання продукції належної та неналежної якості.	50	63
Всього за ОК:		100	126

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;*
- *тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;*
- *виконання і захист лабораторних робіт;*
- *усне опитування;*

Підсумковий контроль – *диференційований залік*.

Для заліку

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	денна ф.н.	заочна ф.н.
Змістовний модуль 1. Дослідна робота		
Лабораторні роботи*	20	20
Практичні роботи*	40	20
Самостійна робота*	20	40
Тестування *	20	20
Всього за змістовний модуль 1	100	100
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Лабораторні роботи

4,5 - 5 балів	<i>Лабораторна робота відпрацьована та захищена вчасно, оформлена відповідно до вимог, надані повні обґрунтовані відповіді, складений висновок</i>	відмінно
4,0 - 4,4 балів	<i>Лабораторна робота відпрацьована та вчасно захищена, має невеликі відхилення при оформленні або при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	<i>Лабораторна робота відпрацьована, але захищена пізніше визначеного строку, або має неповні відповіді, допущені несуттєві помилки</i>	добре
2,1 – 3,4 балів	<i>Лабораторна робота відпрацьована, але захищена пізніше визначеного строку, або має неповні відповіді, допущені більш суттєві помилки</i>	достатньо
0-2 балів	<i>Лабораторна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Практичні роботи

4,5 - 5 балів	<i>Практична робота відпрацьована та захищена вчасно, оформлена відповідно до вимог, надані повні обґрунтовані відповіді, складений висновок</i>	відмінно
4,0 - 4,4 балів	<i>Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, має невеликі відхилення при оформленні або при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	<i>Практична робота відпрацьована, але захищена пізніше визначеного строку, або має неповні відповіді, допущені несуттєві помилки</i>	добре
2,1 – 3,4 балів	<i>Практична робота відпрацьована, але захищена пізніше визначеного строку, або має неповні відповіді, допущені більш суттєві помилки</i>	достатньо
0-2 балів	<i>Практична робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Самостійна робота

18 - 20 балів	<i>Самостійна робота підготовлена та захищена вчасно, оформлена у вигляді презентації, має чітко оформлені висновки, всі відповіді вірні.</i>	відмінно
15 - 17 балів	<i>Самостійна робота підготовлена та захищена вчасно, має невеликі відхилення при оформленні або при відповіді допущені неточності</i>	дуже добре
11 – 14 балів	<i>Самостійна робота підготовлена та захищена пізніше визначеного строку, або має неповні відповіді, допущені несуттєві помилки</i>	добре
7 – 10 балів	<i>Самостійна робота підготовлена та захищена пізніше визначеного строку, або має неповні відповіді, допущені більш суттєві помилки</i>	достатньо
0-6 балів	<i>Самостійна робота не підготовлена, або не захищена, або дані незадовільні відповіді</i>	незадовільно

Тестування

18,0-20,0	<i>90 - 100 % правильних відповідей</i>	відмінно
15,0 -17,0	<i>75 – 89% правильних відповідей</i>	добре
12,0 – 14,0	<i>60 – 74% правильних відповідей</i>	достатньо
0 – 11,0	<i>36 – 59 % правильних відповідей</i>	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

- **інтерактивні**: використання комп'ютерної техніки, офісних програм під час проведення лабораторних робіт та самостійної роботи, робота в малих групах, мозковий штурм);
- **словесні**: лабораторні заняття для дослідження різних груп показників якості товарів, проведення дегустацій, виконання фізико-хімічних досліджень (групове обговорення нагальних питань, дискусії, робота в малих групах, мозковий штурм.);
- **самостійна робота**: робота з навчально-методичними матеріалами, робота із нормативною та законодавчою базою, підготовка презентації та реферату за обраною темою.

8. Інформаційні ресурси

Базові

1. Маркетинг, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрямки розвитку [Текст] : кол. монографія / відп. ред. М. Р. Мардар ; відп. секретар О. В. Євтушок ; Одес. нац. акад. харч. технологій, Каф. маркетингу, підприємництва і торгівлі. — Одеса : Лерадрук, 2020. — 757 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1626597>

2. Економіка та організація торгівлі [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. Д. Балджи, В. О. Однолько ; Одес. нац. екон. ун-т. — Київ, 2021. — 344 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2141294>

3. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни "Правила торгівлі та захист прав споживачів" [Електронний ресурс] : для студентів СВО "Бакалавр" спец.: 075 "Маркетинг", 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" ден. та заоч. форм навчання / І. А. Устенко, М. Р. Мардар, Т. М. Черевата ; відп. за вип. В. В. Лагодієнко ; Каф. маркетингу, підприємництва і торгівлі. — Одеса : ОНАХТ, 2019. — 36 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentSearchResult>

4. Захист прав споживачів [Текст] : навч. посіб. / І. О. Дудла ; Чернігів. держ. технол. ун-т. — Київ : ЦУЛ, 2007. — 448 с.
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnrv.BibRecord.47482>

5. Закон України "Про захист прав споживачів" [Текст] : за станом на 08 серпня 2013 р. / Україна. Верховна Рада. — Офіц. вид. — Київ : Парлам. вид-во, 2013. — 44 с. — (Закони України).
<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnrv.BibRecord.91399>

Допоміжні

1. Довідник товарознавця і споживача продовольчих товарів [Текст] : навч. посіб. / С. В. Князь, А. Г. Загородній, М. В. Римар, Р. М. Скриньковський та ін. ; за ред. С. В. Князя ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. — 796 с.

2. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів: постанова Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF>

3. Правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі : збірник нормативно-правових актів / Упоряд. О. І. Дорошенко, В. Й. Дон, О. С. Распопов.— Дніпропетровськ : Дніпрокнига, 2008.— 1048 с.

4. Захист прав споживачів [Текст] : навч. посіб. / О. В. Зверєва ; Донец. ун-т економіки і права. — Київ : ЦУЛ, 2007. — 192 с.

5. Особливості правового регулювання відповідальності виробника за неякісну продукцію [Текст] / Кузьміна, М. // Підприємництво, господарство і право. — Київ, 2011. — № 8. — С. 30-33.

6. Захист прав споживачів у сфері побуту та послуг на державному та місцевому рівнях [Текст] / Я. В. Лісун // Економіка харчової промисловості [Текст]. — 2011. — № 1 (9). — С. 64-68 : табл.

7. Методи контролю якості харчової продукції [Текст] : навч. посіб. / О. І. Черевко, П. М. Крайнюк, Л. О. Касілова, Ш. А. Дмитрієвич та ін. ; за заг. ред. Л. М. Крайнюк ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. — Суми : Унів. книга, 2023. — 512 с.

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, Корпоративному кодексу ОНТУ, Кодексу академічної доброчесності ОНТУ, Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ, Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в ОНТУ, вимог ISO 9001:2015 та роботодавців

Викладач



Світлана ПАМБУК

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом

Протокол від «07» жовтня 2024 р. № 2

Завідувач кафедри



Наталія БАСІЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі
професор кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом



Яков ВЕРХІВКЕР